spoorweg museum

Jaarverslag 2020

29 april 2021

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2
Verslag van de Raad van Toezicht 24
Balans per 31 december 2020 27
Staat van baten en lasten over 2020 28
Kasstroomoverzicht over 2020 30
Grondslagen voor het financieel jaarverslag 31
Toelichting op de balans per 31 december 2020 34
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020 39
Verschillenanalyse jaarrekening versus begroting 2020 43
Overige gegevens 44

Bestuursverslag

Inleiding

Voor u ligt het bestuursverslag 2020 van het Spoorwegmuseum. Een verslag van een uitzonderlijk jaar dat we in vol vertrouwen en enthousiasme èn met een grote ambitie begonnen; onwetend dat het overschaduwd zou worden door de COVID-19 pandemie. Een wereldwijde crisis die uiteraard ook van grote invloed was op de bedrijfsvoering en het resultaat van het Spoorwegmuseum.

De eerste maanden van het jaar ging het museum voortvarend van start. Het evenement *Winter Station* trok traditiegetrouw veel bezoekers. Met de prachtige tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen* in voorbereiding leken we af te stevenen op een mooi jaar.

Dat veranderde donderdag 12 maart. Het kabinet kondigde een reeks maatregelen af, waaronder het verbod tot het organiseren van evenementen en bijeenkomsten met meer dan honderd personen. De volgende dag sloten onze deuren. De 12de editie van het jaarlijks terugkerend evenement *Modeltrein Expo On traXS* zou die dag van start zijn gegaan. Het begin van een onvoorzien en uitdagend jaar.

Al snel werd duidelijk dat (her-)opening van het museum vervolgens alleen onder strikte voorwaarden mogelijk bleef. We kregen te maken met zaken als anderhalve meter afstand, online reserveringen, horeca afhaalpunten, gelimiteerd groepsbezoek en mondkapjesplicht. Het organiseren van een veilig en toch leuk dagje uit gaf tal van nieuwe uitdagingen. Andere druk bezochte evenementen als *Dagje uit met Thomas* werden afgelast. Maar de geplande tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen*, met imposante internationale bruiklenen, werd volledig aangepast aan de anderhalve meter en kon alsnog op 23 juni open voor publiek.

Gelukkig bleek het museum over een grote en loyale bezoekersbasis te beschikken: in juni gingen we weer open en vele bezoekers wisten ons te vinden. Met in de maand september zelfs een record aantal. Helaas volgden er in het najaar nog twee periodes van sluiting. Het totaal aantal bezoekers eindigde, ook door het wegvallen van onze zakelijke bezoeker, op 198.913. De helft minder dan verwacht voor dit jaar.

Het moet ook gezegd: optimisme ligt in het DNA van ons museum besloten. Er is hard gewerkt om de impact van de crisis waar mogelijk het hoofd te bieden. We hebben er samen de schouders onder gezet. Onderhoud gepleegd als we dicht waren, de publiekslieveling *Stalen Monsters* vernieuwd en we zijn via diverse (sociale) media meer zichtbaar geweest dan ooit.

Onze dank gaat dit bijzondere jaar uit naar onze bezoekers, die ons hoog waarderen en bleven komen. En ook naar alle medewerkers en vrijwilligers die, ondanks dat we lange periodes gesloten waren, positief betrokken bleven bij het museum.

Onze speciale dank gaat uit naar onze vaste partners NS, ProRail en de BankGiro Loterij. We waarderen het bijzonder dat jullie in dit uitzonderlijke jaar ook weer naast ons staan. Onze dank gaat ook uit naar het Kickstart Cultuurfonds, Van Baaren Stichting, Provincie Utrecht, Gemeente Utrecht en het Mondriaan Fonds voor de extra bijdragen die we in deze bijzondere tijd hebben ontvangen. Tenslotte bedanken we Stichting Goede Doelen Nh1816, de BankGiro Loterij en de Vereniging Vrienden van het Spoorwegmuseum voor hun bijdrage aan de restauratie van het restauratierijtuig Plan D RD uit onze eigen collectie.
Alleen samen houden we het museum levend.

Nicole Kuppens

Directeur/bestuurder Spoorwegmuseum

Vaste partners:

Met dank aan de extra bijdragen in deze bijzondere tijd van:

Dank aan Stichting Goede Doelen Nh1816, de Vereniging Vrienden van het Spoorwegmuseum en de BankGiro Loterij voor hun bijdrage aan de restauratie van Plan D RD:

Organisatie

ANBI status

Het Spoorwegmuseum bezit de ANBI status en wordt daarmee aangemerkt als een algemeen nut beogende instelling. Qua bestuursmodel heeft de organisatie een Raad van Toezicht model, het Spoorwegmuseum past in dit kader de 'Governance Code Cultuur' toe. Deze code is een instrument voor goed bestuur en toezicht en omvat het gehele besturingsproces: beleid, uitvoering, toezicht en verantwoording.

Het Spoorwegmuseum is opgenomen in het museumregister, beheer en behoud van cultureel erfgoed waarbij het voor het afstoten van de collectie de Erfgoedwet en de LAMO volgt.

Statutair doel

Stichting Nederlands Spoorwegmuseum, met als vestigingsadres Maliebaanstation 16 te Utrecht, heeft als statutair doel "het in stand houden van een spoorwegmuseum door het bijeenbrengen, in eigendom of bruikleen verkrijgen, conserveren en exposeren van voorwerpen die uit een geschiedkundig oogpunt of anderszins van belang zijn voor de kennis van het spoor- en tramwegwezen en het openbaar vervoer in het algemeen en dat van Nederland in het bijzonder".

In 2019 werden de missie, visie en kernwaarden van het museum opnieuw geformuleerd. Begin 2020 werden deze definitief vastgesteld.

Missie

Het Spoorwegmuseum laat zien hoe de spoorwegen en de samenleving verbonden zijn. We beheren het erfgoed van spoorwegen in Nederland. Met onze verhalen voor het brede publiek duiden we de betekenis voor de technologische, economische en sociale ontwikkeling, in het verleden, het heden en de toekomst.

Visie

We staan als culturele organisatie midden in de samenleving. We zijn relevant en authentiek in de manier waarop we ons verhaal vertellen en onze collectie beheren. We zijn open en onderzoekend in alles wat we doen. We zijn gastvrij naar en inspirerend voor onze bezoekers. We verbinden onze activiteiten aan onze museale functie.

Kernwaarden

We willen een onuitwisbare indruk achterlaten bij onze bezoekers, onze medewerkers zijn hierin de sleutel. We maken voortdurend verbinding met onze omgeving omdat we alleen zo onze missie en visie kunnen realiseren en daarmee onze toekomst borgen. We geloven in partnerschap en samenwerking vanuit de overtuiging dat we samen verder komen.

Tentoonstellingen

Tentoonstelling Tosti's Truffels Treinen

Eten en drinken is vanaf het allereerste begin van de spoorgeschiedenis verbonden met de trein. Toen in 1825 in Engeland de stoomlocomotief zijn eerste ritje maakte, werden de passagiers bij aankomst rijkelijk onthaald. In Nederland lag één van de twee eerste treinstations in Amsterdam tegenover een herberg. Die was daarmee de voorloper van de latere stationsrestauraties.

De lange historie van het onderwerp maakte het tot een grote wens van het museum er een grote tentoonstelling met internationale bruiklenen over te maken. Het gaf ons de kans om nog niet eerder getoonde collectie te laten zien. De tentoonstelling kreeg de naam *Tosti's Truffels Treinen*, dat de tegenstelling in zich droeg van de eenvoudige tosti in de stationsrestauratie tot luxe achtgangendiners in de Oriënt Express met truffels en kaviaar. De tentoonstelling vertelde dus niet alleen de geschiedenis van eten en drinken aan boord van restauratierijtuigen in de luxe internationale treinen, maar ook die van de stationsrestauratie, de Kiosk, de railcatering en het eenvoudige kopje koffie op het station of in de trein.

Voor de tentoonstelling restaureerde het museum het restauratierijtuig Plan D RD uit de eigen collectie. Dat rijtuig is dankzij deze restauratie nu één van de pareltjes in het Spoorwegmuseum.

V.l.n.r. Hein Aanstoot (Stichting Goede Doelen Nh1816, Nicole Kuppens (directeur Spoorwegmuseum), Richard Weurding (Vereniging Vrienden van Het Spoorwegmuseum), Martijn van Klaveren (BankGiro Loterij) tijdens de opening van de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen* op 23 Juni 2020.

Ook gaf de tentoonstelling de gelegenheid de andere restauratierijtuigen uit de collectie van het museum in het spotlicht te plaatsen, zoals de Oriënt Express en de Blauwe Roemeen. Aangevuld met rijtuigen van ruimhartige bruikleengevers uit binnen- en buitenland, zoals het keuken- en panoramarijtuig van de beroemde Rheingold van de Freundeskreis Eisenbahn Köln, het Mitropa rijtuig van de VSM, de Trans Europ Express van het DB Museum in Koblenz, het sjieke Pullmanrijtuig van de ZLSM en de IResto en het BarDisco rijtuig van de Belgische Spoorwegen, gaf dit de tentoonstelling een grootse en imposante aanblik. Bijzonder was ook de toestemming om alle treinen toegankelijk te maken voor publiek, iets wat positief gewaardeerd werd door onze bezoekers.

De entree van de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen.*

Het thema *Koffie to go.*

De tentoonstelling opende op 23 juni en werd daarvoor volledig aangepast aan de anderhalve meter maatregelen. De oorspronkelijke einddatum werd vanwege de lockdown in het najaar verlengd tot begin januari met als doel zoveel mogelijk mensen de gelegenheid te geven van deze bijzondere tentoonstelling te genieten. De laatste lockdown in december betekende echter een vroegtijdig einde van de tentoonstelling.

Van kreeft tot worst in restauratierijtuig

door Eric Roeske

UTRECHT • Het one na het andere historische restauratierijtuig wordt deze dagen het Spoorwegmuseum in gerangeerd voor de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen*, die op dinsdag 23 juni van start gaat.

Centraal thema van de tentoonstelling is eten en drinken in de trein en op het station. Blikvangers zijn de iconische restauratierijtuigen in beroemde internationale treinen zoals de Orient Express, die tussen 1883 en 1977 van Parijs naar Constantinopel, het hedendaagse Istanbul, reed.

Het was een van de meest luxe treinen die Europa gekend heeft met aan boord kelners die voor de jetset de lekkernijen serveerden als kreeft, truffels en kaviaar. En als toetje een bombe glacé, een kogelronde ijstaart.

Thema eten en drinken

Het Duitse Spoorwegmuseum heeft speciaal voor *Tosti's Truffels Treinen* de West-Duitse restaurantwagen uit 1963 van de Trans Europ Express (TEE) uitgeleend. De TEE was een initiatief van de Nederlandse Spoorwegen, die eind jaren vijftig een netwerk van internationale luxetreinen opzette.

Een ander exemplaar is het restauratierijtuig van de Rheingold, die deze week vanuit Keulen is gearriveerd in Utrecht. De Rheingold was een luxetrein die vanaf 1928 van Hoek van Holland door het Rijndal naar Zwitserland reed. Het rijtuig heeft een bordeel, waar het domein van de kok zich bevond. Op de benedenverdiping werkte de afwasser.

Uit de toenmalige DDR komt het Mitropa-rijtuig uit 1961. Aan boord konden eenvoudige gerechten zoals soep, zuurkool en worst.

Publicatie over de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen* in de Telegraaf 17 Juni 2020.

Redactie e-mail: un.stad@ad.nl (ook voor nieuwsfoto's) Regiosport e-mail: un.sport@ad.nl Adverteren: 088 57 22 888

AD Utrecht

donderdag 18 juni 2020

In Lombok woon je midden in Utrecht ▸ P3

Haute cuisine tussen de rails

Treinreizigers in de luxe Oriënt-Express kregen in het restauratierijtuig geen broodje kaas, maar Mexicaanse tapiocasoep, een hoofdgerecht met kip en bombe glacée, ijstaart, toe. Het Spoorwegmuseum dook in de catering. ▸ P4&5

Publicatie over de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen* in het Algemeen Dagblad 18 Juni 2020.

Evenementen

Evenementen zijn de grote publiekstrekkers van het Spoorwegmuseum. Door het organiseren van deze (vaak laagdrempelige) evenementen opent het museum, aansluitend bij het doelgroepenbeleid, de deuren voor herhaalbezoek en een brede, vaak nieuwe groep bezoekers.

Leukste reisje van Nederland

Het Spoorwegmuseum organiseerde in februari de derde editie van *Het leukste reisje van Nederland*. Aan de hand van een speciaal paspoort komt de bezoeker langs bijzondere en verrassende bestemmingen, telkens ingevuld door een andere culturele partner. Voor deze editie bedanken we Stichting De Hollandsche Molen, Museum het Rembrandthuis, Mauritshuis, Museum de Lakenhal, Rijksmuseum, het PreHistorisch Dorp, het Nieuwe Instituut, De Stijl in de stad en het Centraal Museum voor hun bijdrage.

De bestemming *Rembrandt* werd tijdens *Het leukste reisje van Nederland* ingevuld door de culturele partners Museum het Rembrandthuis, Mauritshuis, Museum de Lakenhal en Rijksmuseum.

Afgelast

Trokken de evenementen in 2019 nog ruim 160.000 bezoekers, in het coronajaar 2020 was het Spoorwegmuseum genoodzaakt bijna alle evenementen af te gelasten. In 2020 gingen *Modeltrein Expo On traXS* (maart), *Dagje uit met Thomas* (mei-juni), *Techlab XL* (augustus), de *Chuggington doe-dagen* (oktober) en *Winter Station* (december) niet door.

Rail Rookies clubdag online
De kidsclub van het museum, de Rail Rookies, blijft groeien. Stond de ledenteller aan het begin van het jaar op 1.539, het bestand groeide tot 1.758 leden op 31 december 2020. Een groei van ruim 14%.

Rail Rookie Benjamin is druk bezig tijdens de online clubdag.

Ook de activiteiten voor de Rail Rookies waren dit jaar anders. Besloten werd tot een online clubdag waar 473 kinderen zich voor opgaven. De Rail Rookies konden thuis meedoen o.a. met een quiz, speurtocht en op zoek naar de gouden button. Speciale dank gaat uit naar Railclub Utrecht voor het verzorgen van de knutselworkshop. De benodigdheden werden per post gestuurd, alle onderdelen waren via youtube filmpjes te volgen.

Spoorwegmuseum online
Tijdens de periodes van sluiting bleef het museum volop online zichtbaar en heeft het flink geïnvesteerd in het onderhouden van contact met het publiek. Zo werden er in het kader van de Nationale Museumweek door de conservatoren online rondleidingen gegeven rondom het thema vrijheid. Er werd een speciale online thuispagina voor de jongste bezoekers gemaakt met video's van experimenten en bouwpakketten en tekeningen om te downloaden. Er werden verschillende videoreeksen gemaakt ('behind the scenes') met o.a. het Stalen Monsters journaal op YouTube en Facebook waarin iedereen het vorderen van de werkzaamheden online kon volgen, en speciale online filmpjes vol warme verhalen van de acteurs.

EduTRAINer Jeroen Vink vertelt in een online filmpje over de werking van een stoomlocomotief.

Conservator Evelien Pieterse presenteerde een videoreeks voor de Nationale Museumweek.

Vernieuwing

Opfrisbeurt voor Stalen Monsters

Een avontuurlijke rit over echte rails in een kar door het donker: de attractie Stalen Monsters is één van de meest populaire en verrassende onderdelen van het Spoorwegmuseum. Na 15 jaar was de attractie toe aan groot technisch onderhoud. Het gaf het museum tevens de gelegenheid om met een aantal aanpassingen de belevingselementen van de *ride* te verbeteren waardoor het verhaal duidelijker wordt voor de bezoeker. Ook de entree, waar het verhaal van werken bij het spoor wordt verteld, heeft een make-over gekregen.

Voor de verbouwing sloot Stalen Monsters op 2 november zijn deuren, op 8 december was de vernieuwde attractie weer open.

De entree van Stalen Monsters voor de verbouwing.

De entree van Stalen Monsters na de verbouwing.

Collecties

Collectiewaardering

De collectie van het Spoorwegmuseum is een belangrijke pijler van het museum. Het beleid richt zich de komende jaren op het opschonen, registreren, digitaliseren en ontsluiten van de kerncollectie.

Om vast te stellen wat de kerncollectie van het museum precies is, heeft de afdeling Collecties vanaf het voorjaar 2020 tot aan begin 2021 alle collectieonderdelen gewaardeerd. Dat gebeurde op basis van de methode *Op de museale weegschaal* met behulp van specialisten van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE).

Van alle collectieonderdelen is circa 70% als kerncollectie gewaardeerd. Al deze onderdelen hebben een sterk belevend, historisch, representatief en museaal karakter en vormen het startpunt om verhalen over het verleden, heden en toekomst van de spoorwegen in Nederland te vertellen. Zo'n 20% van de collectieonderdelen is inmiddels gewaardeerd als ondersteunende collectie. Daarvan wordt per afzonderlijk collectieonderdeel vastgesteld in hoeverre dit wordt geregistreerd en/of binnen andere erfgoedorganisaties beter op z'n plek is. Daarnaast zal circa 10% van onze collectie worden her bestemd of worden aangemerkt als gebruikscollectie.

De uitkomsten van deze waardering vormt de basis voor ons toekomstig collectieplan en verzamelbeleid. Tijdens het waarderen is bovendien van elk collectieonderdeel een projectkaart opgesteld met daarin relevante en veelal praktische gegevens die helpen bij het vormgeven van de registratie- en digitaliseringsvervolgstappen.

Registratiefabriek

In 2020 is een plan van aanpak opgesteld voor het inhalen van de registratieachterstanden. Onder de noemer 'Registratiefabriek' wil het museum zijn kerncollectie in 2,5 jaar registreren, digitaliseren en ontsluiten. Tot medio 2021 worden voorbereidingen getroffen om de Registratiefabriek te openen, zodat met een aantal tijdelijke registrators en medewerkers de eerste collectieonderdelen kunnen worden geregistreerd en gedigitaliseerd.

Aanwinsten 2020

SGM

Voor het collectieonderdeel 'rollend materieel' had het jaar 2020 een aantal opzienbarende ontwikkelingen. Het museum kreeg de mogelijkheid een Sprinter, ofwel een exemplaar van het Stads Gewestelijk Materieel (SGM), in haar collectie op te nemen. Deze trein was met haar introductie begin jaren zeventig van de vorige eeuw het antwoord van NS op het stijgende forensenverkeer; sneller accelererende treinen die daardoor meer stations konden aandoen met relatief korte reisafstanden waardoor het comfort in de trein niet te groot hoefde te zijn. Dit tweewagenstel staat opgesteld in het museum en zal medio 2021 naar het depot Blerick worden overgebracht.

Locomotief 1768

Een ander in het oog springende schenking betrof de elektrische locomotief 1768, die het museum op 1 januari 2020 van NS kreeg aangeboden. Deze locomotief staat in het museum en heeft al vele hand- en spandiensten voor het museum geleverd.

De aankomst van de SGM in het Spoorwegmuseum in mei 2020.

Locomotief 1768 wordt ingezet voor museumtransporten.

Bijzondere schenkingen

- Historisch interessant was ook een toiletdoorspoelkan uit het koninklijk salonrijtuig van de Nederlandsche Centraal Spoorwegmaatschappij. Dit rijtuig werd in 1900 gebouwd in de werkplaats in Utrecht. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden onderdelen van het rijtuig door de Duitsers geroofd en gebruikt, getuige het op de kan aangebrachte hakenkruis.

- De snelheidsmeter uit elektrische locomotief 1131 die betrokken was bij het ongeluk te Harmelen in 1962. Deze meter geeft de snelheid nog aan op het moment van de botsing.

- Voorts heeft de Vereniging Vrienden van het Spoorwegmuseum de beschadigde nummerplaat van de elektrische locomotief 1303 aangekocht voor de collectie van het Spoorwegmuseum. De nummerplaat vertelt een bijzonder verhaal. Op 19 juni 1953 was de locomotief betrokken bij een ernstig ongeval te Weesp, waarbij de nummerplaat forse schade opliep. Het bijzondere object wordt met een aantal ondersteunende voorwerpen en foto’s tentoongesteld in de hal van de bibliotheek.

- Een bijzondere schenking betreft een aquarel van de achterzijde van het Maliebaanstation van Johanna Alida Sibmacher Zijnen-de Kanter uit 1890.

- Met de schenking van de laatste rookpaal afkomstig van station Krommenie-Assendelft door ProRail werd een tijdperk van roken op perrons definitief afgesloten.

Het aquarel werd aangeboden door Tycho en Florine, de achterkleinkinderen van wijlen mevrouw Els Mutsaerts-Beukers (1917-2019) die dit schilderij tot voor kort in bezit had

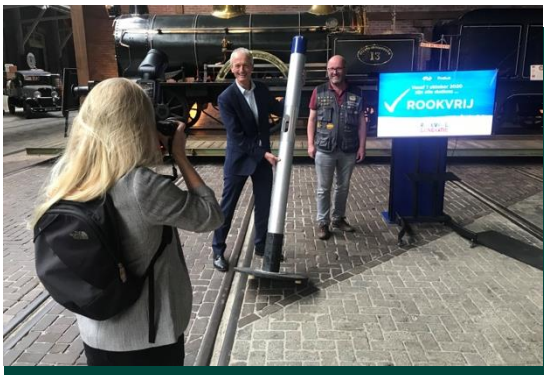

De laatste rookpaal, afkomstig van station Krommenie, werd op 1 oktober 2020 door NS/ProRail geschonken aan het Spoorwegmuseum. Hoofd Collecties Peter-Paul de Winter nam hem in ontvangst

Daarnaast zijn de volgende aanwinsten opgenomen in de collectie van het Spoorwegmuseum:

Stationsgeldkist, ca. 1880	*Dienstregeling NCS, 1870*
2 Treinrittenboekjes, 1943	*8 foto's van de koninklijke trein, ca.1960*
Set foto's van aanleggen bovenleiding tussen Utrecht-Arnhem en Utrecht-Eindhoven, 1937-1938	*Zilveren roomstel, zilveren schaal en twee koperen pannen uit een rijtuig van Wagon-lits,ca. 1950*
Treinkaartje van opening kortste traject Nederland: van Heeze Oud naar Heeze Nieuw, 1976	*Fotoalbum Heemaf, 1936 en foto directie HGB-III, ca. 1935*
Sleutelhulp voor medewerkers van ProRail in de kantoren in coronatijd, 2020	*De laatste Rookpaal van ProRail, 2020*
Gouden zakhorloge, aangeboden aan B.J. Blankennagel, 1927	*Hedendaags uniform machinist en Service medeweker NS, 2020*

Aankopen 2020

Affiche Balkan Express, ca. 1925	*7 schoolplaten, ca. 1950*

Restauraties en collectiebeheer

Restauratie Plan D RD

In het voorjaar van 2020 werd de restauratie van het Plan D RD rijtuig afgerond, waarmee dit in afleveringsstaat teruggebrachte rijtuig de hoofdrol kon vervullen in de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen*. Dit rijtuig, dat deel uitmaakte van de eerste grote naoorlogse materieelbestelling van NS, toont het optimisme van het bedrijf na de herstelperiode van de schade als gevolg van de Tweede Wereldoorlog. Een schitterend vormgegeven rijtuig dat zowel exterieur (de turquoise kleurstelling) als qua interieur (buismeubilair, een intarsia en barmeubel) een ware trendbreuk met het verleden is.

Op 23 juni 2020 was de restauratie van de Plan D RD afgerond en opende het museum de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen*.

Schilderijendepot
Bovendien werd in 2020 de inrichting van het schilderijendepot vernieuwd, waarbij de collectie van ca. 250 schilderijen op uitrolbare, stalen rekken werd geplaatst. Tevens werden alle schilderijen schoongemaakt, zodat ze de komende tijd (weer) beschikbaar zijn voor bruikleenverkeer en tentoonstellings-doeleinden.

Het vernieuwde schilderijendepot.

Restauratie Kolenwagen
De kolenwagen, ook wel bekend als een E-tje, is in 2020 gerestaureerd. Aan de hand van de originele materieeltekeningen en op basis van historische foto's is de wagen hersteld. Na demontage van de vloer en schoonmaak is de wagen in een straalcabine ontdaan van oude verflagen en roest. Na het plaatsen van de nieuwe houten vloer en het herstellen van het staalwerk is de wagen volledig geschilderd. In april was de kolenwagen weer terug op zijn thuishonk.

Op 10 april 2020 arriveerde de gerestaureerde kolenwagen bij het Spoorwegmuseum.

Schilderwerk
In 2020 zijn een aantal schilderprojecten afgerond waarvan sommige al in 2019 waren gestart: het Beneluxrijtuig is tijdens de eerste lockdown in de museumhal afgeschilderd, alsmede ook het Plan W rijtuig en het Postrijtuig.

Het Beneluxrijtuig werd geschilderd in de museumhal.

Groepsbezoek

Zakelijke markt

Het groepsbezoek werd dit jaar aan banden gelegd. Dat betekende vooral een gemis aan zakelijke bezoekers en daarmee viel ook een belangrijke inkomstenbron weg. Het museum investeerde vooral in het behoud van relaties en stelde de locatie beschikbaar voor wat wel kon. Zo vonden de opnames van het AVROTROS programma *Tussen Kunst en Kitsch* en de uitzending van het Tour de France programma *De Avondetappe* vanuit het Spoorwegmuseum plaats. Daarnaast ontvingen we een aantal trainingsbureaus die de verschillende ruimtes van het museum gebruikten voor hun trainingen en zijn er kleine bijeenkomsten geweest waarbij mensen thuis meekeken via een livestream.

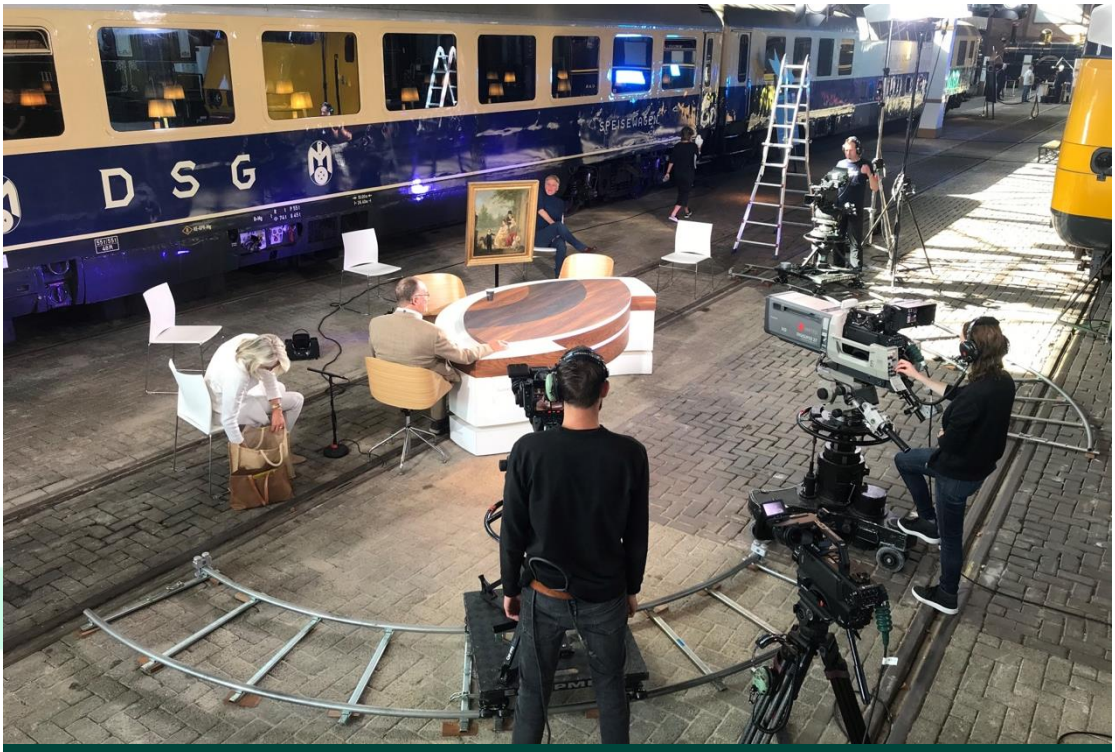

Op 22 juni 2020 waren de opnamen van het populaire tv-programma *Tussen Kunst en Kitsch* in het Spoorwegmuseum.

In december was *De Grote Ontdekking* de locatie van het BNNVARA programma *Heerlijk avondje voor Sinterklaas* waar de Goedheiligman een feestelijk afscheid kreeg van Dieuwertje Blok en een aantal bekende Nederlanders. Het programma was goed voor bijna 1,1 miljoen kijkers.

Schoolbezoek

Na een aanvankelijk goede start werd duidelijk dat het bezoek in schoolverband zowel voor ons educatieve aanbod als een gezellig schoolreisje ontmoedigd werd. Het museum bleef zichtbaar bij scholen en kijkt vooral uit naar de periode wanneer het weer mogelijk is om schoolbezoek volop te ontvangen

Samenwerkingen

Tweede Wereldoorlog in 100 foto's

Het nationale project *De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's* zocht in alle Nederlandse provincies naar de 50 meest aansprekende Tweede Wereldoorlog foto's. In de provincie Utrecht werden twee foto's geselecteerd uit de collectie van het Spoorwegmuseum. Deze haalden uiteindelijk niet de landelijke selectie van 100 foto's, die gepresenteerd werd in een (online) tentoonstelling in het Verzetsmuseum, de Tweede Kamer en in het boek *De Tweede Wereldoorlog in 100 foto's*.

Baas van Morgen

Yatong en Julian uit groep 8 van de Ludgerschool in Zuilen waren in januari voor één dag de baas in het Spoorwegmuseum. Het Spoorwegmuseum was deelnemer aan de zesde editie van JINC *Baas van Morgen*. Het Spoorwegmuseum maakt deel uit van een groot gezelschap: in totaal deden maar liefst 317 'bazen' in Nederland mee aan het evenement. Met *Baas van Morgen* wil JINC, een non-profitorganisatie die strijdt tegen kansenongelijkheid onder jongeren, de aandacht hierop vestigen.

Yatong en Julian, beiden 11 jaar oud, kregen op 23 januari de sleutel van het Spoorwegmuseum.
Zij mochten voor 1 dag directeur zijn!

Open Monumentendag

Het thema van de Open Monumentendag Utrecht was dit jaar *Leren & Herwaarderen*. Het Spoorwegmuseum participeerde met gratis rondleidingen door het Maliebaanstation.

Maand van de geschiedenis
Het Spoorwegmuseum sloot in oktober aan bij de Maand van de Geschiedenis. Dit jaar stond het thema *Oost/West* centraal. De EduTRAINers gaven invulling aan dit thema door verhalen te vertellen over de westeuropese en oosteuropese restauratierijtuigen van de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen*.

Zorgrobot
Het bedrijf SARA-robotics maakt zorgrobots voor ouderen in verpleeghuizen. Het is een robot die kan helpen om op rustige momenten bewoners actief te houden van lichaam en geest, maar ook om afleiding te bieden op de drukkere momenten. De robot, genaamd SARA, heeft een vriendelijke uitstraling en speelt muziek, leest verhalen voor aan de bewoners, kan gymnastiek oefeningen doen, hersentraining en nog veel meer. Op de robot is sinds november ook een verhaal van het Spoorwegmuseum te horen over de eerste stoomlocomotief in Nederland.

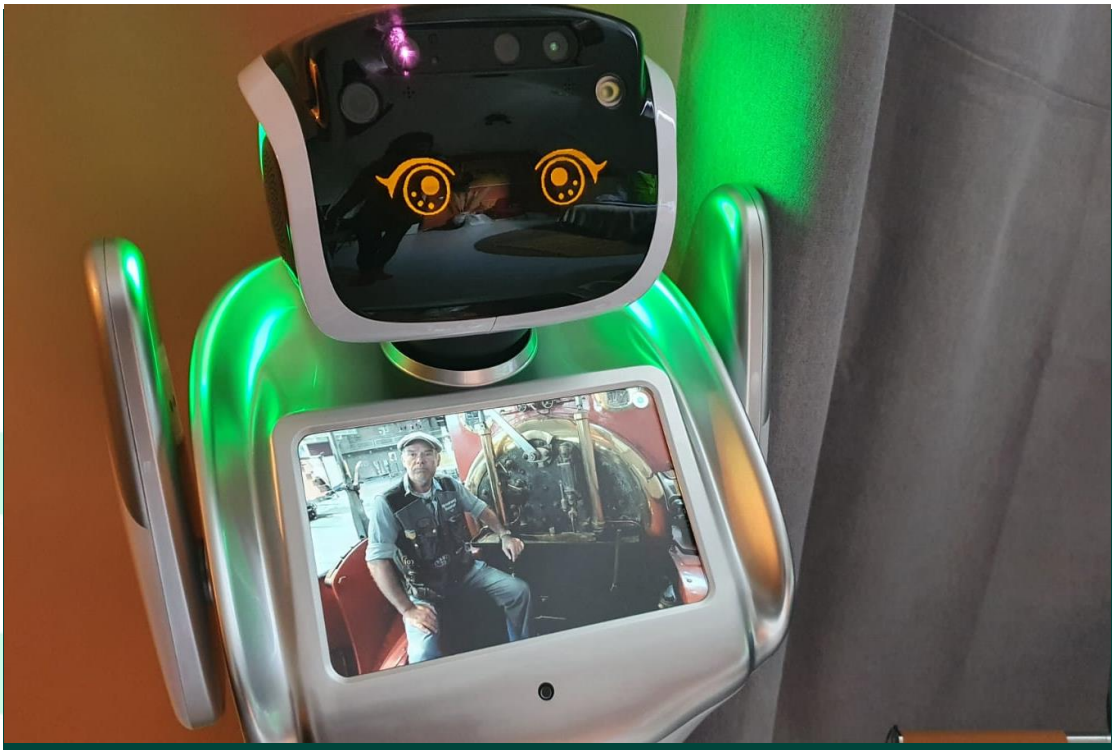

EduTRAINer Jeroen Vink is te horen en zien op zorgrobot SARA.

IN DE MEDIA

Aanwezigheid in de media is voor het Spoorwegmuseum van groot belang. Het zorgt voor de nodige free-publicity en is vooral in periodes dat het museum gesloten is belangrijk om het museum *top of mind* te houden. We lichten een paar belangrijke mediamomenten uit.

Heerlijk avondje voor Sinterklaas (5 december)
In december was *De Grote Ontdekking* de plek voor de opnamen van het BNNVARA programma *Heerlijk avondje voor Sinterklaas*. Net zoals vorig jaar wordt de Sint feestelijk uitgezwaaid met een gevarieerd programma, helaas deze keer zonder publiek maar wel met prachtige zichtbaarheid voor het museum. De uitzending op zaterdag 5 december trok 1.077.000 kijkers.

Een mooi decor voor de Sint: Dieuwertje Blok ontving hem op het plein bij de Arend.

Tussen Kunst & Kitsch (18 november)
In juni waren de experts van het populaire AVROTROS programma *Tussen Kunst & Kitsch* weer te vinden in het Spoorwegmuseum. Het programma werd op 18 november uitgezonden en trok 1.438.000 kijkers.

Koffietijd (24 september)
Eén van onze conservatoren en uitvinder van de koffietender Anton van Kalmthout vertelden in Koffietijd uitgebreid over eten en drinken in de trein en de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen*. Het programma trok 337.000 kijkers.

Documentaire RTV Utrecht (9 augustus)
Documentairemaker Roel Wijngaard-de Meij heeft het hele restauratieproces van de Plan D RD met zijn camera gevolgd. Hij maakte daar de documentaire *Dineren tussen de rails* over die op zondag 9 augustus werd uitgezonden op RTV Utrecht en later werd herhaald op U Stad. Niet alleen volgde hij het restauratieproces, hij interviewde ook een aantal personen die op de (internationale) restauratierijtuigen hebben gewerkt. Fragmenten waren ook te zien in de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen*.

WAARDERING

Beoordeling ANWB leden
De ANWB-leden beoordeelden op 31 januari 2020 tijdens de verkiezing *Het leukste uitje van Nederland* musea op een aantal aspecten: prijskwaliteitverhouding, sfeer, personeel, aanbod en faciliteiten. Als gemiddelde ('gewogen eindcijfer') scoorde het Spoorwegmuseum een 8,63.

Beerda onderzoek 'Dagattracties'
Bureau Beerda doet jaarlijks een merkenonderzoek onder attractieparken waarbij 1.600 respondenten worden ondervraagd. Voor een leerzaam dagje uit met kleine kinderen scoort het Spoorwegmuseum enorm hoog: Madurodam, Spoorwegmuseum en NEMO worden in Nederland als meest kindvriendelijk gezien onder de leerzame uitstapjes! In de Top 10 van *leerzame attracties algemeen die we het liefst willen bezoeken* staat het Spoorwegmuseum op plek 6 (Dagattracties Merkenonderzoek, Hendrik Beerda Consultancy, april 2020).

Beerda onderzoek 'Sterkste culturele merk'
Onderzoeksbureau Beerda publiceerde in 2020 een nieuwe ranglijst van de sterkste culturele merken van Nederland. Ten opzichte van de vorige ranking uit 2018 is het Spoorwegmuseum een plekje gestegen, het museum is nummer 3 in de top 10 van sterkste, nationale museummerken (Cultuursector Merkenonderzoek, Hendrik Beerda Consultancy, 2020).

Kidsproof
Het Spoorwegmuseum is door de Museuminspecteurs van de Museumvereniging ook in 2020 weer *kidsproof* bevonden! De 313 inspecteurs gaven het Spoorwegmuseum het cijfer 8,68!

EduTRAINER Arnold Madderom is er trots op dat het Spoorwegmuseum zichzelf weer een jaar lang *Museumproof* mag noemen.

Financiën

De activiteiten van het Spoorwegmuseum worden hard geraakt door de uitbraak van het coronavirus. In een normaal jaar is het overgrote deel van onze inkomsten gerelateerd aan bezoek (kaartverkoop, parkeergelden, winkelverkoop, horeca omzet en locatie verhuur). Deze hebben als gevolg van de genomen overheidsmaatregelen voor een groot deel van het jaar stilgelegen. We hebben dan ook te maken met een sterk teruglopende omzet en een negatief resultaat.

Het Spoorwegmuseum begon 2020 met een sluitende begroting en een eigen vermogen van € 1,6 miljoen. Ondanks reguliere overheidssteun, extra steun van onze partners en doorgevoerde bezuinigingen wordt 2020 afgesloten worden met een negatief resultaat van € 679.000.

Financiële steun

We hebben de financiële steun van onze vaste partners NS en ProRail voor 2020 gezekerd (€ 1.955.000). De bijdrage van de BankGiro Loterij was dit jaar € 621.287. Dit bedrag bestaat uit een vaste jaarlijkse bijdrage van € 300.000, met daar bovenop een bijdrage van € 321.287 van de deelnemers aan de BankGiro Loterij die ervoor gekozen hebben direct voor het Spoorwegmuseum mee te spelen.

Directeur Nicole Kuppens is blij met de steun van de BankGiro Loterij.

Verder heeft het museum afgelopen jaar alle algemene steunmaatregelen die beschikbaar kwamen vanuit Rijksoverheid aangevraagd en gekregen (totale bijdrage € 919.000). Vanuit de Gemeente Utrecht kreeg het museum in het kader van de noodsteun cultuur- en erfgoedinstellingen een bijdrage van € 300.000, aangevuld met een bijdrage in het kader van de Overbruggingsregeling voor cultuur- en erfgoedinstellingen van de Provincie Utrecht (€ 200.000).

De Van Baaren Stichting schonk het museum € 10.000 als steun in de rug in een bijzonder jaar.

Aanvullend is een tweetal cultuurspecifieke maatregelen aangevraagd en verkregen.

1. Kickstart Cultuurfonds (bijdrage € 100.000)
   Rekening houdend met de anderhalve meter samenleving en de gevolgen daarvan voor het afvlakken van het maximaal aantal bezoekers, is met de bijdrage vanuit het fonds het ontstane tekort in de financiering van de tijdelijke tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen* gedempt.

2. Mondriaan Fonds (bijdrage € 100.000)
   Het museum heeft aangevraagd binnen de compensatieregeling Coronacrisis Musea 7500+ bezoekers. De verwachtte inkomsten zijn vanwege sluiting en het afvlakken van de verwachtte realisatie van bezoekersaantallen (zowel zakelijk als particulier) stevig gedaald. De bijdrage vanuit het Mondriaan Fonds compenseert deels dit verlies.

Maatregelen
Door de steunmaatregelen en het terughoudend inzetten van de budgetten is het uiteindelijke verlies beperkt gebleven tot € 679.000.

Intern

Personeel
Per jaareinde bedroeg het aantal personeelsleden 109 en gemiddeld waren er over het jaar 65 fte.

Vrijwilligers
De ruim 100 vrijwilligers van het Spoorwegmuseum doen veel werk achter de schermen. Het zorgt ervoor dat het museum en de collectie er goed uit blijven zien. De vrijwilligers van het Spoorwegmuseum zijn in 2020 actief geweest op vele fronten: bibliotheek, groenonderhoud, depot Blerick, seinhuis en onderhoud en rijvaardig houden van ons rollend materieel in Utrecht, waaronder de Arend.

Bijzonder was dit jaar de inzet van alle vrijwilligers die gewerkt hebben aan de restauratie van de Plan D RD en ervoor gezorgd hebben dat deze op tijd voor de tentoonstelling *Tosti's Truffels Treinen* klaar was. De Plan D RD is door de restauratie momenteel een van de absolute pronkstukken van de museumcollectie.

Ondernemingsraad
2020 was ook voor de OR een enerverend jaar. Na een positief advies over de nieuwe strategie van het museum in januari werd de focus noodgedwongen verlegd naar de gevolgen van de coronacisis voor organisatie en medewerkers. Tijdens de eerste gedwongen sluiting van maart tot juni 2020 heeft de OR instemming gegeven over maatregelen betreffende inzet van plusuren, compensatie- en vergrijzingsuren van medewerkers die hun werkzaamheden tijdens de lockdown niet uit konden voeren.

Daarnaast heeft de OR adviezen gegeven over het Intern Centraal Protocol m.b.t. de veiligheid van medewerkers en bezoekers na de heropening en de toepassing van de coronaregels.

Verder heeft de OR instemming verleend over het opleidingsreglement voor individuele medewerkers en over een proef met de invoering van een nieuwe functionerings- en beoordelingssystematiek *Het Goede Gesprek*.

In september 2020 werden OR verkiezingen gehouden in de kiesgroepen Hulpkrachten, Medewerkers PD en Edutrainers/Acteurs. Dat leverde, naast de vijf leden die al eerder in de OR zaten, twee nieuwe leden voor de kiesgroep Hulpkrachten en Edutrainers/Acteurs op. Door de nieuwe OR werd instemming verleend over het Plan van Aanpak m.b.t. de Risico Inventarisatie en Evaluatie, het protocol ongewenst gedrag en de nieuwe premieovereenkomst

Stemmen voor de Ondernemingsraadverkiezingen
in Wachtkamer 1e/2e klasse.

Huisstijl
In 2020 is gekeken naar het optimaliseren van de huisstijl. Er werd een aantal praktische zaken aangepakt zoals de leesbaarheid van het logo, het kleurgebruik, de veelvoud aan iconen. Ook sluit de aangepaste huisstijl aan bij de vernieuwde website. Alle elementen zijn vastgelegd in een nieuw huisstijlboek. Dit heeft geresulteerd in een aangepast logo.

Vooruitblik

- In 2021 zal de tentoonstelling *Spoor van Verbeelding, 150 jaar Nederlandse spoorwegaffiches* worden geopend. De tentoonstelling is samengesteld door gastconservator Arjan den Boer.
- De Registratiefabriek in de voormalige dienstwoning op het museumterrein gaat van start.
- De Sprinterkop zal weer werkend in het museum te zien zijn.

Begroting 2021
De begroting voor 2021 kan als volgt worden samengevat:

Eigen inkomsten:	€ 3.797.000
Subsidies en bijdragen:	€ 3.262.000
Steunmaatregelen:	€ 500.000
Totaal baten:	€ 7.559.000
Personeelslasten:	€ 3.546.000
Overige beheerslasten:	€ 1.500.000
Activiteitenlasten:	€ 2.998.000
Totaal lasten:	€ 8.044.000
Resultaat:	- € 485.000

Door de uitbraak van het coronavirus en de ontstane coronacrisis zijn de resultaten van het museum gedurende 2021 tot op heden ten opzichte van hetgeen begroot achter gebleven. Deze daling komt omdat wij vanaf december 2020 in een derde lockdown zitten. Bij het opmaken van dit verslag is de volledige impact van de uitbraak van het coronavirus nog niet duidelijk. Dit zal namelijk mede afhangen van de wijze waarop de uitbraak van het coronavirus kan worden beheerst. Naar verwachting zal de uitbraak van het coronavirus aanzienlijke economische gevolgen hebben voor de sector waarin wij opereren. We doen er alles aan om binnen de omstandigheden ons aanbod zo goed mogelijk te organiseren en waar mogelijk toegankelijk te houden voor ons publiek.

We zullen gebruik blijven maken van de regelingen die aangeboden worden door de overheid en de steun die specifiek voor onze sector beschikbaar is. Het Spoorwegmuseum begon 2021 met een eigen vermogen van €916.000 en kan dit desgewenst volledig inzetten.

Maar boven alles blijven we positief en vol vertrouwen. We zijn in de vaste overtuiging dat de maatregelen die genomen worden uiteindelijk zullen leiden tot volledige opening van ons museum. We zien 2021 dan ook als een transitiejaar. We richten onze blik naar voren en blijven plannen maken. Wij zijn vol vertrouwen dat wij in 2022 weer een gezond jaar kunnen draaien. Samen met onze medewerkers, vrijwilligers en met de steun van alle partners die ons een warm hart toedragen.

Verslag van de Raad van Toezicht

Inleiding

Het Spoorwegmuseum past de Governance Code Cultuur toe en hanteert daarbij het Raad van Toezicht (RvT) model. De directeur/bestuurder is eindverantwoordelijk en wordt gecontroleerd en geadviseerd door de RvT.

Samenstelling van de RvT

De Raad van Toezicht bestond in het verslagjaar uit:

- De heer M.C.J. van Roozendaal (voorzitter);
- De heer H.L.L. Groenewegen;
- Mevrouw G.M. Onland;
- Mevrouw A.F.E. Hertog; en
- Mevrouw I.E. Plasmans-Levert.

In 2020 zijn er geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de RvT. De toezichthouders van het Spoorwegmuseum ontvangen geen bezoldiging.

Functioneren van de RvT

De RvT heeft in 2020 vier keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur/bestuurder. Vooraf aan het jaar is een jaarplanning vastgesteld, waardoor belangrijke onderwerpen zoals het waarderingstraject van de collectie, de jaarrekening en het jaarverslag en de risicoanalyse gegarandeerd worden behandeld. In dit kader evalueert de RvT jaarlijks ook het functioneren van de directeur bestuurder. Deze evaluatie wordt uitgevoerd door een delegatie van de RvT, waarvan de voorzitter steeds deel uitmaakt.

Binnen de jaarplanning heeft de RvT in 2020 uitgebreid stilgestaan bij de top zes van de belangrijkste risico's voor het Spoorwegmuseum. Dit betreft de risico's met een grote kans en een hoge impact. De risico's zijn vastgesteld binnen de verschillende deelgebieden van het museum, zoals collectie, exploitatie, organisatie, financiën, ICT en externe risico's. Een aantal risico's ziet de RvT graag verder uitgewerkt en deze zullen dan ook terugkomen op de agenda van de RvT. Ten aanzien van het risico over het onderhoud van de gebouwen en de (beperkte) reservering die daarvoor op de balans stond, zijn er met de verhuurder (NS Vastgoed) inmiddels langjarige afspraken gemaakt die dit risico mitigeren.

De individuele leden van de RvT hebben op meerdere momenten de directeur/bestuurder met raad en daad bijgestaan. Ook is er eenmaal formeel overlegd met de OR.

Tenslotte toonde de RvT haar betrokkenheid bij de organisatie door aanwezig te zijn bij de opening van de tentoonstelling Tosti's Truffels Treinen. Normaliter zou de RvT ook zijn aangeschoven bij bijvoorbeeld de kerstkoffie, maar binnen de huidige omstandigheden was dit niet mogelijk. Op andere momenten heeft de RvT haar betrokkenheid gedeeld door bijvoorbeeld een bericht te plaatsen in de interne nieuwsbrief.

Nevenfuncties van de RvT

Dhr. M.C.J. van Roozendaal

- Primair: Voorzitter Raad van Bestuur Rivas Zorggroep;
- Secundair: Voorzitter Raad van Toezicht Helen Dowling Instituut.

Dhr. H.L.L. Groenewegen
- Primair: Lid Raad van Bestuur Nederlandse Spoorwegen;
- Secundair: Lid Raad van Commissarissen Coolblue;
- Secundair: Lid Raad van Commissarissen Teslin;
- Secundair: Voorzitter Stichting Universiteitsfonds Tilburg.

Mevr. G.M. Onland
- Primair: Directeur Onderhoud & Services Nederlandse Spoorwegen.

Mevr. A.F.E. Hertog
- Primair: Directeur Nationaal Glasmuseum;
- Secundair: Adviseur Erfgoed BNG Cultuurfonds;
- Secundair: Bestuurslid Nieuwe Schoenenmuseum.

Mevr. I.E. Plasmans – Levert
- Primair: Directeur Communicatie en Externe Betrekkingen ProRail.

Nevenfuncties van de directeur/bestuurder

Mevr. N.A.T. Kuppens:
- Lid Raad van Toezicht Hortus Botanicus Amsterdam;
- Lid Raad van Toezicht Stichting RNW Media;
- Lid van het bestuur Stichting Utrechts Museum Kwartier.

Rooster van aftreden

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar, die eenmaal verlengd kan worden.

Naam	Datum aantreden	Datum herbenoeming	Datum aftreden
Dhr. M.C.J. van Roozendaal	13 juni 2013	13 juni 2017	13 juni 2021
Dhr. H.L.L. Groenewegen	9 oktober 2017		9 oktober 2021
Mevr. G.M. Onland	11 december 2017		11 december 2021
Mevr. A.F.E. Hertog	9 oktober 2018		9 oktober 2022
Mevr. I.E. Plasmans – Levert	25 september 2019		25 september 2023

Terugblik 2020

Door de uitbraak van de Coronacrisis moest het Spoorwegmuseum op 13 maart 2020 zijn deuren sluiten. Van de ene op de andere dag was het stil in het normaal zo actieve museum. Helaas bleek later dat dit niet de enige keer zou zijn dat het museum gedwongen zijn deuren zou moeten sluiten. In november was het museum twee weken gesloten en halverwege december volgde de derde sluiting (met op dit moment nog geen uitzicht op heropening). In de periodes dat het wel kon, bleek het museum en haar medewerkers heel goed in staat om binnen de richtlijnen als doorstroomlocatie grote aantallen bezoekers te ontvangen.

Vanwege deze bijzondere omstandigheden heeft de RvT in 2020, aanvullend op de jaarplanning, meerdere keren zowel formeel als informeel gesproken met de directeur/bestuurder over de impact van de Coronacrisis en de maatregelen tegen de verdere verspreiding van het virus. Los van de financiële impact die de Coronacrisis op het museum heeft, wordt er zowel zakelijk als privé veel van de medewerkers van het museum gevraagd. De RvT waardeert de flexibiliteit van alle medewerkers en de manier waarop zij met deze bijzondere omstandigheden zijn omgegaan enorm.

Dank

De Raad van Toezicht spreekt haar grote dank en waardering uit voor een ieder die zich, op welke manier dan ook, heeft ingezet voor het Spoorwegmuseum. Dankzij de betrokkenheid van de vrienden, vrijwilligers, sponsoren en andere relaties is het mogelijk om het Spoorwegmuseum in stand te houden.

Utrecht, 29 april 2021

Dhr. M.C.J. van Roozendaal

Dhr. H.L.L. Groenewegen

Mevr. G.M. Onland

Mevr. A.F.E. Hertog

Mevr. I.E. Plasmans – Levert

Balans per 31 december 2020

(voor resultaatbestemming, in euro)

	31 december 2020	31 december 2019
Activa		
Vaste activa		
1. Materiële vaste activa	177.635	246.218
2. Financiële vaste activa	400.791	430.613
	578.426	676.831
Vlottende activa		
3. Voorraden	97.141	146.565
4. Debiteuren	140.914	479.121
5. Overige vorderingen en overlopende activa	1.034.338	1.748.754
6. Liquide middelen	2.818.739	2.709.845
	4.091.132	5.084.285
Totaal Activa	**4.669.558**	**5.761.116**

Passiva		
Vermogen		
7. Algemene reserve	1.595.558	295.731
7. Continuïteitsreserve	-	1.294.250
7. Onverdeeld resultaat	- 679.381	5.577
	916.177	1.595.558
Voorzieningen		
8. Voorzieningen	1.656.250	2.081.750
Langlopende schulden		
9. Langlopende schulden	400.791	430.613
Kortlopende schulden		
10. Crediteuren	238.094	349.656
11. Overige schulden en overlopende passiva	1.458.246	1.303.539
Totaal Passiva	**4.669.558**	**5.761.116**

Staat van baten en lasten over 2020

(in euro)

	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Baten			
12. Entreegelden	1.933.070	4.023.681	3.758.014
13. Bijdrage overige activiteiten	503.488	1.610.464	1.570.675
14. Subsidie en sponsoring	2.831.556	2.860.964	3.233.503
15. Steunmaatregelen COVID-19	1.628.893	-	-
16. Rente	67	1.000	254
17. Overige baten	128.162	304.428	395.795
Totaal Baten	7.025.236	8.800.537	8.958.241
Lasten			
18. Personeel	3.512.433	3.999.176	3.648.653
Afschrijvingslasten	97.013	96.000	95.622
19. Huisvesting	747.094	757.617	776.876
20. Exploitatie	1.139.863	1.368.251	1.496.550
21. Administratie & beheer	403.575	342.451	542.329
ICT	312.201	344.113	360.058
22. Collectie, beheer & behoud	640.134	594.750	788.261
23. Marketing & communicatie	734.594	1.294.500	1.252.269
24. Strategieprojecten	86.233	100.000	-
Correcties voorgaande jaren	31.477	-	- 7.953
Totaal Lasten	7.704.617	8.896.858	8.952.664
Exploitatiesaldo	- 679.381	- 96.321	5.577

Bestemming exploitatieresultaat

De voorgestelde bestemming van het gerealiseerde exploitatieresultaat is als volgt:

	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Gerealiseerd resultaat:	- 679.381	n.v.t.	5.577
Toevoeging aan de algemene reserves:	-	n.v.t.	- 5.577
Saldo:	- 679.381	n.v.t.	-

De overige mutaties binnen het vermogen zijn:

	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Onttrekking continuïteitsreserve:	- 1.294.250	n.v.t.	- 49.564
Toevoeging algemene reserve:	1.294.250	n.v.t.	49.564

Kasstroomoverzicht over 2020

		2020		2019
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Exploitatiesaldo		- 679.381		5.577
Aanpassingen voor:				
- Afschrijving materiële vaste activa	97.013		95.622	
- Mutatie voorzieningen	- 425.500		- 6.374	
Subtotaal:		- 328.487		89.248
Veranderingen in werkkapitaal:				
- Mutatie voorraden	49.424		8.937	
- Mutatie vorderingen	1.052.639		1.868.152	
- Mutatie kortlopende schulden	43.129		- 213.669	
Subtotaal:		1.145.192		1.663.420
Kasstroom uit operationele activiteiten		137.124		1.758.245
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
- Investeringen materiële vaste activa	- 28.430		- 11.237	
- Afname lange termijn vordering	29.822		30.407	
- Afname lange termijn schuld	- 29.822		- 30.407	
Subtotaal:		- 28.430		- 11.237
Toename geldmiddelen		108.894		1.747.008

Samenstelling geldmiddelen

	2020	2019
Liquide middelen per 1 januari	2.709.845	962.837
Mutatie geldmiddelen	108.894	1.747.008
Liquide middelen per 31 december	2.818.739	2.709.845

Grondslagen voor het financieel jaarverslag

Algemene grondslagen voor de opstelling van het financieel jaarverslag

Algemeen

Het Spoorwegmuseum is een stichting zonder commerciële doeleinden. Het financieel verslag is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven", zoals gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving, met uitzondering van het feit dat museumstukken die worden toegevoegd aan de collectie in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van het jaarverslag bekend zijn geworden.

Continuïteit

De Coronacrisis heeft grote invloed gehad op het Spoorwegmuseum. Voorgaande jaren was ongeveer 76% van de baten gerelateerd aan de reguliere en zakelijke bezoekers. Deze baten zijn grotendeels weggevallen in 2020. Ter compensatie hiervan heeft het museum alle steunmaatregelen, van zowel Rijksoverheid, lokale overheden als (particuliere) fondsen, aangevraagd. Gezien de goede vermogens- en liquiditeitspositie is er geen uitstel van betaling van belastingen gevraagd. Mede gezien de goede resultaten van voorgaande jaren wordt er na de Coronacrisis weer een gezonde bedrijfsvoering verwacht. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het managementteam van Stichting Nederlands Spoorwegmuseum zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:
Inventaris - 5 jaar;
Keukeninventaris - 7 jaar; en
Hardware & audio - 3 jaar.

De keukeninventaris betreft de herinrichting in 2016 van de restauratie De Remise in het museum. Uitgangspunt voor activering betreft de vraag of de investering waarde heeft in het economisch verkeer. Indien dit het geval was, heeft activering plaatsgevonden. De overige lasten samenhangend met de verbouwing zijn ten laste van de exploitatie gebracht.

De categorie hardware & audio wordt geactiveerd zolang dit geen maatwerk betreft en het betrekking heeft op computerhardware, beamers maar ook de infrastructuur van de ICT omgeving. Maatwerk wordt niet geactiveerd, maar ten laste van de exploitatie gebracht. Verder geldt dat aanpassingen van hardware & audio in het museum uitsluitend worden geactiveerd, indien zij tevens kunnen worden gebruikt voor commerciële doeleinden.

Investeringen in de presentatie worden niet geactiveerd, voor zover deze worden gedekt door specifieke en/of geoormerkte bijdragen van derden. Indien investeringen door derden worden gefinancierd, worden deze direct ten laste van het resultaat verwerkt, onder gelijktijdige verwerking van de toegezegde bate.

Financiële vaste activa
De langlopende vordering op BOEi wordt opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraad
De voorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito’s met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Het Spoorwegmuseum is voor het museumcomplex en de bijbehorende bedrijfswoning en het beheren en behouden van haar collectie volledig verantwoordelijk voor alle onderhoud. De voorzieningen ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud worden bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren.

Lang- en kortlopende schulden
Lang- en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Lang- en kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrage rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten
Verantwoording van de baten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestatie, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten. Baten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper. Rentebaten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Toegezegde donaties, schenkingen, sponsorgelden en subsidies worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld en de toezeggingen onvoorwaardelijk zijn.

Lasten
De lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Pensioen
Het Spoorwegmuseum is aangesloten bij het Pensioenfonds Rail & OV en de pensioenregeling wordt verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Op basis van de uitvoeringsovereenkomsten heeft de stichting bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten uit hoofde van interest zijn opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

1. Materiële vaste activa

	Inventaris	Keuken-inventaris	Hardware & Audio	**Totaal**
Stand 1 januari 2020				
Aanschafwaarde	53.438	332.094	142.733	**528.265**
Cumulatieve afschrijving	- 35.774	- 162.423	- 83.850	**- 282.047**
Boekwaarde	17.664	169.671	58.883	**246.218**
Mutaties				
Investeringen	9.124	4.185	15.121	**28.430**
Afschrijvingen	- 10.822	- 48.366	- 37.825	**- 97.013**
Stand 31 december 2020				
Aanschafwaarde	62.562	336.279	157.854	**556.695**
Cumulatieve afschrijving	- 46.596	- 210.789	- 121.675	**- 379.060**
Boekwaarde	15.966	125.490	36.179	**177.635**

2. Financiële vaste activa

	31-12-2020	**31-12-2019**
Vordering BOEi	400.791	430.613

De vordering op BOEi betreft de afkoop van een deel van de huur van het depot in Blerick dat door het Spoorwegmuseum in gebruik is genomen per 1 oktober 2013. Het Spoorwegmuseum heeft een deel van de huur tot 1 oktober 2038 afgekocht. Het kortlopende deel van de vordering is opgenomen onder de overlopende activa.

3. Voorraden

	31-12-2020	**31-12-2019**
Winkelartikelen	85.124	82.192
Museumkaarten	12.017	64.372
	97.141	146.565
Af: voorziening voor incourantheid	-	-
Totaal	**97.141**	**146.565**

Een voorziening voor incourantheid wordt niet noodzakelijk geacht.

4. Debiteuren

	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	148.856	481.090
Af: voorziening oninbare debiteuren	- 7.942	- 1.969
Totaal	**140.914**	**479.121**

De voorziening voor oninbare debiteuren is gebaseerd op de individuele beoordeling van de vorderingen en is grotendeels gevormd voor een debiteur waarmee een crediteurenakkoord is gesloten.

5. Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2020	31-12-2019
Steunmaatregelen COVID-19	440.408	-
Nog te ontvangen bedragen	300.692	1.552.952
Vooruit betaalde bedragen	156.715	165.395
Omzetbelasting	106.701	-
Vordering BOEi	29.822	30.407
Totaal	**1.034.338**	**1.748.754**

6. Liquide middelen

	31-12-2020	31-12-2019
Rabobank	2.813.184	2.657.179
Gelden onderweg	5.555	52.559
Kassen	-	107
Totaal	**2.818.739**	**2.709.845**

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

7. Eigen vermogen

	Algemene reserve	Continuïteitsreserve	Onverdeeld Resultaat	Totaal
Stand 1 januari 2020	**295.731**	**1.294.250**	**5.577**	**1.595.558**
Mutaties				
Verdeling resultaat 2019	5.577	-	- 5.577	-
Mutatie continuïteitsreserve	1.294.250	- 1.294.250	-	-
Onverdeeld resultaat 2020	-	-	- 679.381	**- 679.381**
Stand 31 december 2020	**1.595.558**	**-**	**- 679.381**	**916.177**

Het vermogensbeleid van het Spoorwegmuseum is dat het uitsluitend wordt gefinancierd met stichtingsvermogen en niet door middel van aangegane leningen bij derden.

De continuïteitsreserve was opgenomen om de risico's op korte termijn af te dekken en om zeker te stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kon blijven voldoen. Op basis van de ervaren flexibiliteit van de organisatie tijdens de Coronacrisis heeft het museum vastgesteld dat het aanhouden van een aparte continuïteitsreserve niet noodzakelijk is. Het bestuur heeft er dan ook voor gekozen om deze onderverdeling op te heffen en alleen een algemene reserve aan te houden. De algemene reserve wordt als voldoende beschouwd om genoemde risico's op te vangen.

8. Voorzieningen

	Groot onderhoud	Rollend materieel	Overig materieel	**Subtotaal**
Stand per 1 januari 2020	**1.040.552**	**53.638**	**30.690**	**1.124.880**
Mutaties				
Dotaties	-	-	-	-
Onttrekkingen	- 174.773	- 6.438	-	**- 181.211**
Vrijval	-	-	-	-
Stand per 31 december 2020	**865.779**	**47.200**	**30.690**	**943.669**

	Herontwikkeling museum	Langdurig zieken	**Totaal**
Stand per 1 januari 2020	**892.354**	**64.516**	**2.081.750**
Mutaties			
Dotaties	-	25.807	**25.807**
Onttrekkingen	- 205.580	- 64.516	**- 451.307**
Vrijval	-	-	-
Stand per 31 december 2020	**686.774**	**25.807**	**1.656.250**

De voorziening groot onderhoud is langlopend. Het Spoorwegmuseum heeft in 2017 een ingenieursbureau in de arm genomen om een meerjarenonderhoudsplan te maken en eind 2018 is deze rapportage opgeleverd. Het meerjarenondershoudsplan is gebaseerd op de veronderstelling dat het Spoorwegmuseum in belangrijke mate verantwoordelijk is voor het uit te voeren onderhoud. Het overleg hierover met de verhuurder zal mogelijk resulteren in een gewijzigde huurovereenkomst in 2021. Op dit moment wordt hier een nadere uitwerking van gemaakt in overleg met de verhuurder en op basis daarvan zal in 2021 nader onderzoek naar de voorziening worden gedaan uitgaande van de gewijzigde uitwerking en verantwoordelijkheid. Ultimo 2021 zal de voorziening groot onderhoud op basis van deze nieuwe uitwerking opnieuw worden bepaald, waarbij mutaties aan de voorziening groot onderhoud verantwoord worden in het boekjaar 2021. Op basis van de aanwezige informatie wordt de stand per 31 december 2020 toereikend geacht.

De voorziening rollend en overig materieel wordt ingezet ten behoeve van de collectie van het Spoorwegmuseum.

De voorziening herontwikkeling is in 2014 opgezet en betreft ontvangen gelden van de BankGiro Loterij inzake het geoormerkt werven van loten. Deze gelden worden door het Spoorwegmuseum besteed aan de publieksfunctie en presentatie van de collectie. In het verlengde hiervan worden de gelden door het Spoorwegmuseum aangewend om (grotere) toekomstige investeringen hierin mogelijk te maken. De bijdrage geoormerkt werven is in 2020 ingezet om de reguliere activiteiten te financieren.

Het Spoorwegmuseum is niet verzekerd voor de kosten gerelateerd aan de langdurige afwezigheid van zieken. Ultimo boekjaar 2020 is in lijn met voorgaande jaren een voorziening gevormd voor de medewerkers welke op dat moment langdurig ziek zijn.

9. Langlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
Schuld Stichting Fondsenbeheer Spoorwegmuseum	400.791	430.613

De afkoop van een deel van de huur van het nieuwe depot in Blerick (zie tevens Financiële vaste activa) is gefinancierd door Stichting Fondsenbeheer Spoorwegmuseum. Het kortlopende deel van de schuld is opgenomen onder de overlopende passiva.

10. Crediteuren

	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren	238.094	349.656

11. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2020	31-12-2019
Nog te betalen kosten	451.133	573.186
Steunmaatregelen COVID-19	347.001	-
Vooruit ontvangen bijdragen	302.884	211.179
Lonen en salarissen	252.711	341.231
Loonbelasting	74.695	82.593
Omzetbelasting	-	64.943
Kortlopende deel schuld Stichting Fondsenbeheer Spoorwegmuseum	29.822	30.407
Totaal	**1.458.246**	**1.303.539**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Contractuele verplichtingen

De contractuele verplichtingen voor de komende jaren zijn:

	Binnen een jaar:	Tussen een en vijf jaar:	Meer dan vijf jaar:
Museumgebouwen/terreinen	418.070	1.672.281	3.939.023
Kantoorvilla	80.750	322.999	80.750
Depot Blerick	109.527	438.107	1.287.915
Sporen Maliebaanstation	19.974	79.897	254.851
Onderhoud projectoren DVS	21.995	-	-
Totaal	**650.316**	**2.513.284**	**5.562.539**

De huurcontracten met NS Vastgoed B.V. betreffen de opstallen en terreinen van en rondom het Maliebaanstation en de kantoorvilla. Het contract voor het Maliebaanstation is in verband met de nieuwbouw per 1 juni 2005 vernieuwd en loopt tot 1 juni 2035. Het contract voor de kantoorvilla loopt tot 1 januari 2027. In beide contracten is afgesproken dat de huur jaarlijks wordt aangepast op basis van de wijziging van de consumentenprijsindex.

De huur van het depot in Blerick betreft een contract met BOEi dat is ingegaan op 1 oktober 2012 met een looptijd van 25 jaar tot 1 oktober 2037. Een deel van de huur is bij aanvang afgekocht, de resterende huur is opgenomen als niet uit de balans blijkende verplichting. De huur wordt jaarlijks aangepast op basis van de wijziging van de consumentenprijsindex.

De huur voor de sporen Maliebaanstation betreft een contract met ProRail dat is ingegaan per 1 oktober 2013 met een looptijd van 25 jaar tot 1 oktober 2038. De huur wordt jaarlijks aangepast op basis van de wijziging van de consumentenprijsindex.

Voor het onderhoud van een aantal projectoren in het Spoorwegmuseum is een onderhoudscontract afgesloten met Digital Video Service. Deze service level agreement loopt tot 1 januari 2022.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

12. Entreegelden

	2020	2019
Entreegelden	1.698.632	3.447.596
Parkeergelden	234.438	310.418
Totaal	**1.933.070**	**3.758.014**

13. Bijdragen overige activiteiten

	2020	2019
Museumarrangementen	284.912	1.209.548
Winkel	218.576	361.127
Totaal	**503.488**	**1.570.675**

14. Subsidie en sponsoring

	2020	2019
Stichting Fondsenbeheer Spoorwegmuseum	1.955.407	2.106.002
Fondsen en Sponsoring	876.149	1.127.501
Totaal	**2.831.556**	**3.233.503**

Het Spoorwegmuseum kan ingaande 1 oktober 2007 op basis van haar financieringsbehoefte een gemotiveerde aanvraag bij de Stichting Fondsenbeheer Spoorwegmuseum indienen. Het is ter discretie van de Stichting hoeveel middelen zij op welk moment aan het Spoorwegmuseum ter beschikking wenst te stellen.

15. Steunmaatregelen COVID-19

Het Spoorwegmuseum heeft in dit bijzondere jaar (2020) de volgende steun ontvangen:

Partner:	**Regeling:**	**Bedrag:**
UWV	NOW 1	342.728
UWV	NOW 2	234.092
UWV	NOW 3	248.073
RVO	TOGS	4.000
RVO	TVL 1	-
RVO	TVL 2	90.000
Gemeente Utrecht	Noodsteun 2020	300.000
Provincie Utrecht	Overbruggingsregeling vanwege Coronacrisis	200.000
Mondriaanfonds	Compensatieregeling Coronacrisis	100.000
Kickstart Cultuurfonds	Tekortfinanciering Tosti's Truffels Treinen	100.000
Van Baaren Stichting	Compensatie extra kosten 1,5m museum	10.000
		1.628.893

16. Rente

	2020	2019
Rentebaten bank	67	254

17. Overige baten

	2020	2019
Horeca	108.670	283.067
Diversen	18.942	93.814
Exploitatie historisch materiaal	550	7.175
Publieksevenementen	-	11.739
Totaal	**128.162**	**395.795**

18. Personeel

	2020	2019
Lonen en sociale lasten	2.688.956	2.787.302
Sociale lasten	429.458	455.922
Pensioenlasten	195.420	197.857
Overige personeelslasten	198.599	207.572
Totaal	**3.512.433**	**3.648.653**

Per jaareinde bedroeg het aantal personeelsleden 109 en gemiddeld waren er over het jaar 65 fte in dienst.

Bezoldiging toezichthouders en bestuurders
Het bestuur van het Spoorwegmuseum bestaat uit een enkele persoon, derhalve is de informatie inzake de bezoldiging van de directeur/bestuurder achterwege gelaten. De toezichthouders van het Spoorwegmuseum ontvangen geen bezoldiging.

19. Huisvesting

	2020	2019
Huur, zakelijke lasten	747.094	727.423
Dotatie aan voorziening groot onderhoud	-	49.453
Totaal	**747.094**	**776.876**

20. Exploitatie

	2020	2019
Klein onderhoud en materialen	348.719	423.789
Reiniging	274.867	285.012
Energie	154.011	177.546
Bijdrage pendeltrein	150.000	200.000
Inkoop overige activiteiten	148.116	342.244
Telefoon/internet	34.213	39.722
Bewaking	29.937	28.237
Totaal	**1.139.863**	**1.496.550**

21. Administratie en beheer

	2020	2019
Kosten geoormerkt werven	89.500	70.519
Verzekering	78.846	75.705
Heropening museum	74.738	-
Kantoor	61.189	65.571
Administratie	58.954	50.912
Representatie	14.417	8.559
Overig	25.931	16.332
Strategie	-	89.052
Dotatie voorziening herontwikkeling	-	254.731
Onttrekking voorziening herontwikkeling	-	- 89.052
Totaal	**403.575**	**542.329**

22. Collectie, beheer & behoud

	2020	2019
Rollend materiaal	581.860	717.514
Kunst	41.406	21.276
Techniek	4.125	36.130
Bibliotheek	966	2.929
Overig	11.777	10.412
Totaal	**640.134**	**788.261**

23. Marketing & communicatie

	2020	2019
Evenementen	434.018	722.015
Marketing/Communicatie	322.235	583.163
Educatie/Tentoonstellingen	10.344	55.679
Onttrekking voorziening herontwikkeling	- 32.003	- 108.588
Totaal	**734.594**	**1.252.269**

24. Strategieprojecten

	2020	2019
Onderhoud Stalen Monsters	269.472	
De Registratiefabriek	86.233	
Inventarisatie depotruimte	47.500	
Herontwikkeling achterterrein	24.605	
Vervanging audio De Grote Ontdekking	6.773	-
Onttrekking voorziening groot onderhoud	- 174.773	
Onttrekking voorziening herontwikkeling	- 173.577	-
Totaal	**86.233**	**-**

Verschillenanalyse jaarrekening versus begroting 2020

	2020 realisatie	2020 begroting	verschil
Baten			
Entreegelden	1.933.070	4.023.681	- 2.090.611
Bijdrage overige activiteiten	503.488	1.610.464	- 1.106.976
Subsidie en sponsoring	2.831.556	2.860.964	- 29.408
Steunmaatregelen COVID-19	1.628.893	-	1.628.893
Rente	67	1.000	- 933
Overige baten	128.162	304.428	- 176.266
Totaal Baten	7.025.236	8.800.537	- 1.775.301
Lasten			
Personeel	3.512.433	3.999.176	- 486.743
Afschrijvingslasten	97.013	96.000	1.013
Huisvesting	747.094	757.617	- 10.523
Exploitatie	1.139.863	1.368.251	- 228.388
Administratie en beheer	403.575	342.451	61.124
ICT	312.201	344.113	- 31.912
Collectie, beheer & behoud	640.134	594.750	45.384
Marketing & communicatie	734.594	1.294.500	- 559.906
Projecten/investeringen	86.233	100.000	- 13.767
Correcties voorgaande jaren	31.477	-	31.477
Totaal lasten	7.704.617	8.896.858	- 1.192.241
Exploitatiesaldo	- 679.381	- 96.321	- 583.060

Toelichting verschillenanalyse jaarrekening versus begroting 2020

Baten

Minder dan de helft van het aantal begrote bezoekers was vanwege de maatregelen tegen de verdere verspreiding van het Coronavirus, met drie lockdowns en tussentijds een aangepaste capaciteit, in de gelegenheid om het Spoorwegmuseum te bezoeken. Dit betekent dat alle baten samenhangend met de reguliere en zakelijke bezoekers fors lager uitvallen. Door de Corona-gerelateerde steunmaatregelen werd een deel van de tegenvallende baten opgevangen.

Lasten

Vanaf maart 2020 heeft het museum al haar budgetten kritisch onder de loep genomen en is zij terughoudend geweest met de inzet daarvan. In de perioden dat zij gesloten was, was er minder personeel nodig. Daarnaast zijn veel publieksevenementen afgelast, waardoor de daarmee gepaard gaande organisatie- en marketingkosten niet werden gemaakt.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire regeling bestemming exploitatiesaldo

Artikel 16.6 van de statuten schrijft voor dat het eventuele batige saldo zoveel mogelijk aan het eigen vermogen wordt toegevoegd.